

PROTOKÓŁ
w sprawie Statutu Europejskiego Instytutu Walutowego

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

Pragnąc ustanowić Statut Europejskiego Instytutu Walutowego

Zgodziły się przyjąć następujące postanowienia, które załączają się do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską :

Artykuł 1
Ustanowienie i nazwa

1.1. Niniejszym ustanawia się, zgodnie z artykułem 109f niniejszego Traktatu, Europejski Instytut Walutowy (EIW), który będzie wykonywał swoje funkcje i prowadził działalność zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu i niniejszego Statutu.

1.2. Członkami EIW są banki centralne Państw Członkowskich („krajowe banki centralne”).

Dla celów niniejszego Statutu *Institut Monetaire Luxembourgeois* będzie uznawany za bank centralny Luksemburga.

1.3. Zgodnie z artykułem 109f niniejszego Traktatu rozwiązuje się Komitet Prezesów oraz Europejski Fundusz Współpracy Walutowej (EFWW).

Jakiegokolwiek aktywa oraz pasywa EFWW zostają wprost przeniesione na EIW.

Artykuł 2
Cele

EIW przyczynia się do realizacji celów niezbędnych dla przejścia do trzeciego etapu Unii Gospodarczej i Walutowej, w szczególności poprzez:

- wzmocnienie koordynacji polityk pieniężnych Państw Członkowskich, dążąc do zapewnienia stabilności cen;
- konieczne przygotowania zmierzające do ustanowienia Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC);
- prowadzenie jednolitej polityki pieniężnej i utworzenie jednej waluty w trzecim etapie;
- nadzorowanie rozwoju ECU.

Artykuł 3
Zasady ogólne

3.1. EIW wypełnia zadania i funkcje nadane mu niniejszym Traktatem oraz niniejszym Statutem przy zachowaniu odpowiedzialności właściwych władz za prowadzenie polityki pieniężnej w poszczególnych Państwach Członkowskich.

3.2. EIW działa zgodnie z celami i zasadami określonymi w artykule 2 Statutu ESBC.

Artykuł 4
Podstawowe zadania

4.1. Zgodnie z artykułem 109f ustęp 2 niniejszego Traktatu, EIW:

- umacnia współpracę między krajowymi bankami centralnymi;
- umacnia koordynację polityk pieniężnych Państw Członkowskich, dążąc do zapewnienia stabilności cen;

- nadzoruje funkcjonowanie Europejskiego Systemu Walutowego (ESW);
- udziela konsultacji w kwestiach, które podlegają kompetencji krajowych banków centralnych i wpływają na stabilność instytucji i rynków finansowych,
- przejmuje zadania EFWW: w szczególności wykonuje funkcje określone w artykułach 6.1, 6.2 i 6.3.,
- ułatwia korzystanie z ECU i nadzoruje jego rozwój, w tym sprawne funkcjonowanie systemu rozliczeniowego w ECU.

Ponadto EIW:

- przeprowadza regularne konsultacje w zakresie kierunku polityki pieniężnej i korzystania z instrumentów tej polityki;
- udziela konsultacji w trybie zwykłym krajowym władzom monetarnym zanim powezmą decyzję w zakresie kierunku polityki walutowej w ramach wspólnej procedury wstępnej koordynacji (procedura ex ante).

4.2. Najpóźniej do 31 grudnia 1996 roku, EIW sprecyzuje ramy regulacyjne, organizacyjne i logistyczne, które są potrzebne ESBC do realizacji zadań podczas trzeciego etapu, w zgodzie z zasadą otwartej gospodarki rynkowej z wolną konkurencją .

Powyższe ramy przedłożone zostaną są przez Radę EIW do zatwierdzenia przez EBC w dniu jego ustanowienia.

Zgodnie z procedurą określoną w artykule 109f ustęp 3 EIW w szczególności:

- przygotowuje dokumenty i procedury niezbędne do prowadzenia jednolitej polityki pieniężnej w trakcie trzeciego etapu;
- zachęca, w razie potrzeby, do harmonizacji reguł i praktyk rządzących gromadzeniem, tworzeniem i upowszechnianiem statystyk w dziedzinie podlegającej jego kompetencji;
- opracowuje reguły operacji, które będą przeprowadzane przez krajowe banki centralne w ramach ESBC;
- wspiera skuteczność płatności transgranicznych;
- nadzoruje techniczne przygotowanie banknotów ECU.

Artykuł 5 Funkcje konsultacyjne

5.1. Zgodnie z artykułem 109f ustęp 4 niniejszego Traktatu Rada EIW jest uprawniona do formułowania opinii lub zaleceń w sprawie ogólnego kierunku polityki pieniężnej i polityki kursów wymiany walut, jak również w sprawie związanych z nimi środków podjętych w każdym Państwie Członkowskim.

EIW może przedkładać opinie lub zalecenia rządów i Radzie w sprawie polityk, które mogą wpłynąć na wewnętrzną lub zewnętrzną sytuację pieniężną we Wspólnocie, a zwłaszcza na funkcjonowanie Europejskiego Systemu Walutowego.

5.2. Rada EIW może również kierować zalecenia do władz monetarnych Państw Członkowskich w sprawie prowadzenia ich polityk pieniężnych.

5.3. Zgodnie z artykułem 109f ustęp 6 Traktatu EIW jest konsultowany przez Radę w sprawie jakiegokolwiek projektowanego aktu wspólnotowego w dziedzinie podlegającej jego kompetencji.

W granicach i na warunkach określonych przez Radę, stanowiącą większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, EIW jest konsultowany przez władze Państw Członkowskich w sprawie jakiegokolwiek projektu aktu prawnego w dziedzinie podlegającej jego kompetencji, w szczególności przy uwzględnieniu artykułu 4.2.

5.4. Zgodnie z artykułem 109f ustęp 5 niniejszego Traktatu EIW może zdecydować o podaniu swoich opinii i zaleceń do publicznej wiadomości.

Artykuł 6

Funkcje operacyjne i techniczne

6.1. EIW:

- zapewnia wielostronność efektów interwencji krajowych banków centralnych w waluty Wspólnoty oraz wielostronność rozliczeń wewnątrz Wspólnoty;
- zarządza mechanizmem finansowania na bardzo krótki okres, przewidzianym w umowie z 13 marca 1979 roku pomiędzy bankami centralnymi państw członkowskich Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, ustanawiającej procedury operacyjne dla Europejskiego Systemu Walutowego (dalej nazywanej „Umową ESW”) i mechanizmem krótkookresowego wsparcia walutowego, przewidzianym w umowie pomiędzy bankami centralnymi państw członkowskich Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej z 9 lutego 1970 roku, wraz ze zmianami;
- pełni funkcje wymienione w artykule 11 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1969/88 z dnia 24 czerwca 1988 roku ustanawiającego jednolity mechanizm zapewniający średniookresowe wsparcie finansowe bilansów płatniczych Państw Członkowskich.

6.2. EIW może otrzymywać rezerwy walutowe od krajowych banków centralnych i emitować w zamian ECU w celu realizacji Umowy ESW.

Takie ECU mogą być wykorzystane przez EIW i krajowe banki centralne jako środki rozliczeniowe oraz w transakcjach pomiędzy nimi a EIW. EIW podejmie konieczne kroki administracyjne w celu wykonania postanowień niniejszego ustępu.

6.3. EIW może przyznawać władzom walutowym państw trzecich i międzynarodowym instytucjom walutowym status „Innych Posiadaczy” ECU oraz ustalać zasady i warunki na jakich mogą one nabywać, przechowywać i korzystać z ECU.

6.4. EIW ma prawo posiadać i zarządzać rezerwami dewizowymi jako przedstawiciel działający w imieniu i na rzecz krajowych banków centralnych.

Zyski i straty związane z tymi rezerwami przypisuje się krajowemu bankowi centralnemu, deponentowi rezerw. EIW wykonuje powyższą funkcję na podstawie umów dwustronnych zgodnie z zasadami określonymi decyzją EIW.

Powyższe zasady zapewnią, że transakcje rezerwami nie zakłócą polityki pieniężnej i walutowej właściwych władz monetarnych któregośkolwiek z Państw Członkowskich i będą zgodne z celami EIW i odpowiednim funkcjonowaniem mechanizmu kursów walut ESW.

Artykuł 7 Inne zadania

7.1. Raz w roku EIW kieruje do Rady sprawozdanie dotyczące stanu przygotowań do trzeciego etapu.

Powyższe sprawozdanie zawiera ocenę postępu w osiągnięciu zbieżności we Wspólnocie, a w szczególności omawia przystosowanie instrumentów polityki pieniężnej i przygotowanie procedur niezbędnych dla prowadzenia jednolitej polityki pieniężnej w trzecim etapie jak również wymogi prawne, które muszą zostać spełnione, aby krajowe banki centralne stały się integralną częścią ESBC.

7.2. Zgodnie z decyzjami Rady wymienionymi w artykule 109f ustęp 7 niniejszego Traktatu, EIW może wykonywać inne zadania w ramach przygotowań do trzeciego etapu.

Artykuł 8 Niezależność

Członkowie Rady EIW, reprezentując własne instytucje, w swych czynnościach działają zgodnie z zakresem swoich obowiązków. Wykonując uprawnienia, zadania, i obowiązki nałożone na nią niniejszym Traktatem i niniejszym Statutem, Rada EIW nie zabiega ani nie przyjmuje instrukcji żadnej z instytucji Wspólnoty lub jej organów czy rządów Państw Członkowskich. Instytucje i organy Wspólnoty, jak również rządy Państw Członkowskich zobowiązują się respektować tę zasadę i nie dążą do wywierania wpływu na Radę EIW w wykonywaniu jej zadań.

Artykuł 9 Administracja

9.1. Zgodnie z artykułem 109f ustęp 1 niniejszego Traktatu EIW jest kierowany i zarządzany przez Radę EIW.

9.2. Rada EIW składa się z prezesa EIW i prezesów krajowych banków centralnych, z których jeden będzie jej wiceprezesem.

Jeżeli prezes krajowego banku centralnego nie uczestniczy w posiedzeniu, może wyznaczyć przedstawiciela swojej instytucji.

9.3. Prezes EIW jest mianowany za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich na szczeblu szefów państw lub rządów na zalecenie, stosownie do sytuacji, Komitetu Prezesów lub Rady EIW oraz po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Radą.

Prezes EIW jest wybierany spośród osób o uznanym autorytecie i doświadczeniu zawodowym w dziedzinie pieniądza lub bankowości.

Prezes EIW musi być obywatelem Państwa Członkowskiego.

Rada EIW mianuje wiceprezesa.

Prezes i wiceprezes są mianowani na trzy lata.

9.4. Prezes EIW wykonuje swoje obowiązki w pełnym wymiarze czasowym. Nie może on wykonywać żadnej innej zarobkowej lub niezarobkowej działalności zawodowej, o ile Rada EIW w drodze wyjątku nie zwolni go od tego zakazu.

9.5. Prezes EIW:

- przygotowuje i przewodniczy posiedzeniom Rady EIW;
- z zastrzeżeniem artykułu 22, reprezentuje stanowisko EIW na zewnątrz;
- jest odpowiedzialny za bieżące zarządzanie EIW.

W razie nieobecności prezesa jego obowiązki wykonuje wiceprezes.

9.6. Warunki zatrudnienia prezesa EIW, w szczególności jego wynagrodzenie, emerytura i inne świadczenia socjalne są przedmiotem umowy z EIW i są ustalane przez Radę EIW na wniosek Komitetu składającego się z trzech członków mianowanych przez Komitet Prezesów Banków Centralnych lub stosownie do sytuacji przez Radę EIW i trzech członków mianowanych przez Radę. Prezes EIW nie ma prawa głosowania w sprawach określonych niniejszym ustępem.

9.7. Jeśli prezes EIW nie spełnia już warunków koniecznych do wykonywania swych funkcji lub dopuścił się poważnego uchybienia, Trybunał Sprawiedliwości na wniosek Rady EIW może go zdymisjonować.

9.8. Regulamin wewnętrzny EIW uchwała Rada EIW.

Artykuł 10 Posiedzenia Rady EIW i zasady głosowania

10.1 Rada EIW zbiera się przynajmniej dziesięć razy w roku.

Posiedzenia Rady są tajne.

Rada EIW, stanowiąc jednomyślnie, może postanowić o podaniu wyniku swoich obrad do wiadomości publicznej.

10.2. Każdy członek Rady EIW lub jego przedstawiciel dysponuje jednym głosem.

10.3. O ile postanowienia niniejszego Statutu nie stanowią inaczej, Rada EIW stanowi zwykłą większością głosów swoich członków.

10.4. Decyzje podejmowane na podstawie artykułów 4.2, 5.4, 6.2 i 6.3 wymagają jednomyślności członków Rady EIW.

Wyrażenie opinii i zaleceń zgodnie z artykułami 5.1 i 5.2, podjęcie decyzji zgodnie z artykułami 6.4, 16 i 23.6 oraz przyjęcie wytycznych zgodnie z artykułem 15.3 wymagają kwalifikowanej większości dwóch trzecich głosów członków Rady EIW.

Artykuł 11

Współpraca międzyinstytucjonalna i sprawozdawczość

11.1 Przewodniczący Rady i członek Komisji mogą uczestniczyć, bez prawa głosu, w posiedzeniach Rady EIW.

11.2. Prezes EIW jest zapraszany do uczestniczenia w posiedzeniach Rady, gdy dyskutuje ona o sprawach dotyczące celów i zadań EIW.

11.3. W terminie określonym w regulaminie wewnętrznym EIW przygotowuje roczne sprawozdanie dotyczące jego działalności oraz sytuacji walutowej i finansowej we Wspólnocie. Roczne sprawozdanie wraz z rocznym zestawieniem rachunków EIW są kierowane do Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, jak również do Rady Europejskiej.

Prezes EIW może, na żądanie Parlamentu Europejskiego lub z inicjatywy własnej, być przesłuchiwany przez właściwe komisje Parlamentu Europejskiego.

11.4. Sprawozdania opublikowane przez EIW udostępnia się zainteresowanym bezpłatnie.

Artykuł 12

Określenie waluty

Operacje EIW są wyrażane w ECU.

Artykuł 13

Siedziba

Przed końcem 1992 roku podjęta zostanie za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich na szczeblu szefów państw lub rządów decyzja w sprawie ustanowienia siedziby EIW.

Artykuł 14

Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych

EIW, który zgodnie z artykułem 109f ustęp 1 niniejszego Traktatu ma osobowość prawną, w każdym z Państw Członkowskich korzysta ze zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych w najszerszym zakresie przyznawanym przez ustawodawstwa krajowe osobom prawnym; może on zwłaszcza nabywać lub zbywać majątek ruchomy lub nieruchomy oraz stawać przed sądem.

Artykuł 15

Akty prawne

15.1. Wykonując swoje obowiązki, na warunkach określonych w niniejszym Statucie, EIW:

- wydaje opinie;

- wydaje zalecenia;
- uchwała wytyczne i podejmuje decyzje, które są kierowane do krajowych banków centralnych.

15.2. Zalecenia i opinie EIW nie mają mocy wiążącej.

15.3. Rada EIW może przyjąć wytyczne ustalające metody realizacji warunków koniecznych do wykonywania funkcji ESBC w trzecim etapie. Wytyczne EIW nie mają mocy wiążącej; są przedkładane do decyzji EBC.

15.4. Z zastrzeżeniem artykułu 3.1 decyzja obowiązuje w całości adresatów, do których jest kierowana. Do decyzji mają zastosowanie postanowienia artykułów 190 i 191 niniejszego Traktatu.

Artykuł 16 Zasoby finansowe

16.1. EIW jest wyposażony w środki własne. Rozmiar tych środków określa Rada EIW mając na uwadze zapewnienie niezbędnego dochodu w celu pokrycia wydatków administracyjnych ponoszonych w wykonaniu funkcji i zadań EIW.

16.2. Środki EIW określone zgodnie z artykułem 16.1 pochodzą z wkładów krajowych banków centralnych, zgodnie z kluczem opisanym w artykule 29.1 Statutu ESBC i zostają wpłacone przy utworzeniu EIW. W tym celu dane statystyczne do określenia klucza są zapewniane przez Komisję zgodnie z zasadami przyjętymi przez Radę działającą kwalifikowaną większością głosów, na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, Komitetem Prezesów oraz Komitetem określonym w artykule 109c niniejszego Traktatu.

16.3. Rada EIW określa formę, w jakiej mają zostać dokonane wpłaty.

Artykuł 17 Roczne zestawienie rachunków i badanie sprawozdań finansowych

17.1. Rok obrachunkowy EIW rozpoczyna się pierwszego dnia stycznia i kończy ostatniego dnia grudnia.

17.2. Rada EIW przyjmuje roczny budżet przed rozpoczęciem każdego roku obrachunkowego.

17.3. Roczne zestawienie rachunków jest sporządzane zgodnie z zasadami ustalonymi przez Radę EIW. Roczne zestawienie rachunków zatwierdza Rada EIW, a następnie jest ono publikowane.

17.4. Roczne zestawienie rachunków podlega kontroli niezależnych zewnętrznych rewidentów, którzy zostali zatwierdzeni przez Radę EIW.

Rewidenci dysponują pełnymi upoważnieniami do badania wszelkich ksiąg i rachunków EIW oraz do uzyskania wyczerpujących informacji o jego transakcjach. Postanowienia artykułu 188c Traktatu stosują się tylko do badania skuteczności zarządzania EIW.

17.5. Wszelkie nadwyżki EIW są przekazywane w następującym porządku:

- a) suma, którą określa Rada EIW, jest przekazywana do ogólnego funduszu rezerwowego EIW;
- b) pozostała nadwyżka jest rozdzielana pomiędzy krajowe banki centralne zgodnie z kluczem opisanym w artykule 16.2.

17.6. W przypadku straty spowodowanej przez EIW, deficyt jest pokrywany z ogólnego funduszu rezerwowego EIW. Pozostała część deficytu jest wyrównywana przez wkłady krajowych banków centralnych, zgodnie z kluczem opisanym w artykule 16.2.

Artykuł 18 Personel

18.1. Rada EIW ustanawia warunki zatrudnienia personelu EIW.

18.2. Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do orzekania w każdym sporze między EIW i jego pracownikami, w granicach i na zasadach określonych w warunkach zatrudnienia.

Artykuł 19 Kontrola sądowa i sprawy z nią związane

19.1. Trybunał Sprawiedliwości może kontrolować działania lub zaniechania EIW bądź interpretować je w sprawach i na warunkach określonych niniejszym Traktatem. EIW może wszczynać postępowania w sprawach i na warunkach określonych niniejszym Traktatem.

19.2. Spory pomiędzy EIW, z jednej strony, a jego wierzycielami, dłużnikami lub innymi osobami, z drugiej strony, rozstrzygają właściwe sądy krajowe, chyba że właściwość ta zostanie przyznana Trybunałowi Sprawiedliwości.

19.3. EIW podlega systemowi odpowiedzialności przewidzianemu w artykule 215 niniejszego Traktatu.

19.4. Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do orzekania na mocy klauzuli arbitrażowej umieszczonej w umowie zawartej przez EIW lub w jego imieniu, niezależnie od tego czy do umowy stosuje się prawo publiczne lub prywatne.

19.5. Decyzja EIW o wszczęciu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości podejmowana jest przez Radę EIW.

Artykuł 20 Tajemnica służbowa

20.1. Członkowie Rady EIW i personel EIW obowiązani są, nawet po zakończeniu pełnienia swoich obowiązków, do nieujawniania informacji objętych tajemnicą służbową.

20.2. Osoby mające dostęp do danych podlegających prawu Wspólnoty nakładającemu obowiązek zachowania tajemnicy podlegają temu prawu.

Artykuł 21 Przywileje i immunitety

EIW korzysta na terytorium Państw Członkowskich z przywilejów i immunitetów niezbędnych do wykonywania jego zadań, na warunkach określonych w Protokole w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich, załączonym do Traktatu ustanawiającego Jedną Radę i Jedną Komisję Wspólnot Europejskich.

Artykuł 22 Sygnatariusze

Prawne zobowiązania EIW w stosunku do osób trzecich są podejmowane przez prezesa EIW lub wiceprezesa, lub na podstawie podpisów dwóch członków personelu EIW, którzy zostali należycie upoważnieni przez prezesa do składania podpisów w imieniu EIW.

Artykuł 23 Likwidacja EIW

23.1. Zgodnie z artykułem 109I niniejszego Traktatu EIW przechodzi w stan likwidacji z chwilą ustanowienia EBC. Wszelkie aktywa i pasywa EIW przechodzą automatycznie na EBC. Ten ostatni

likwiduje EIW zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu. Likwidacja zostanie zakończona z początkiem trzeciego etapu.

23.2. Mechanizm tworzenia ECU w stosunku do złota i dolara amerykańskiego, zgodnie z ustaleniami artykułu 17 Umowy ESW, zostaje zlikwidowany do pierwszego dnia trzeciego etapu zgodnie z artykułem 20 tej Umowy.

23.3. Wszelkie roszczenia i zobowiązania wynikające z mechanizmu finansowania na bardzo krótki okres oraz z mechanizmu krótkookresowego wsparcia walutowego, przewidzianych w umowach wymienionych w artykule 6.1, zostaną uregulowane do pierwszego dnia trzeciego etapu.

23.4. Pozostałe aktywa EIW zostaną sprzedane, a wszelkie pozostałe zobowiązania EIW uregulowane.

23.5. Wpływy z likwidacji opisane w artykule 23.4 zostaną rozdzielone pomiędzy krajowe banki centralne zgodnie z kluczem opisanym w artykule 16.2.

23.6. Rada EIW może podjąć środki konieczne w celu zastosowania artykułów 23.4 i 23.5.

23.7. W chwili ustanowienia EBC prezes EIW zrzeka się swego urzędu.